

הצעה לתשובות - מבחן מתכונת**מתאים למיקוד של קיץ תש"ף, 2020****הבחינה מתבססת על שאלון קיץ תשע"ז "טכנולוגיה בחינוך"****הוראות לנבחן**

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א: הבנה והבעה: 50 נקודות

הבנת הנקרא - 30 נקודות

סיכום ממוזג - 20 נקודות

פרק ב: תחביר - 20 נקודות

פרק ג: שם המספר ומערכת הצורות: 30 נקודות

שם המספר (שאלת חובה) - 6 נקודות

הפועל, השם ומילות היחס - 24 נקודות

סך הכול - 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש (לעולים חדשים ברמה ב בלבד):

מילון עברי-לועזי, לועזי-עברי, עברי-עברי או מילונית.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק

(3) יש לכתוב בעט בלבד.

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה שלושה טקסטים. קרא אותם, וענה על כל השאלות שאחריהם.

טקסט 1

טכנולוגיה במערכת החינוך : בואו נלמד ממסילת הברזל

מאת אברום רותם

הדיון על "מהפכת המידע" או על "המהפכה הטכנולוגית" בחינוך הוא מיושן, ויש לעדכן אותו. ההתפתחות הטכנולוגית שיצרה הצדקה¹ לשינוי בדרכי הלמידה התרחשה לפני כעשר שנים. עד אז הטכנולוגיה, המחשב והתקשורת היו רק תוספת לסביבת הלמידה בכיתה, הם היו רק קישוט וסמל לחידוש בחינוך. לצערנו, במערכות החינוך בארץ ובעולם עדיין יש תפיסה שהמחשוב הוא רק תוספת ללמידה המוכרת. תפיסה זו אינה תואמת את המציאות היום.

פסקה א

השינוי ההכרחי, שמסכימים עליו במקומות רבים בעולם, הוא המעבר ללמידה ולהוראה המבוססות על שימוש באמצעים דיגיטליים, כגון טבלטים ומכשירים אחרים. אמצעים אלה יאפשרו לתלמידים להגיע בקלות למקורות מידע לצורך מחקר ולימוד.

פסקה ב

אלה שמנסים לעצור את השינוי משתמשים בנימוקים של מחיר לעומת תועלת וגם מעלים חששות כמו נזק לבריאות התלמידים. טענתם העיקרית היא שלאמצעים הטכנולוגיים החדשים אין תרומה רבה ללמידה ולהוראה. לדעתי, אין להסכים עם טענה זו, משום שהיא מבוססת על מחקרים מיושנים, ואילו הטכנולוגיה מתחדשת כל הזמן. אנחנו צריכים ללמוד מן הנסיון ומן ההיסטוריה.

פסקה ג

דוגמא לשינוי מהותי, שהפך את פני החברה בתוך דור אחד, הוא השינוי באמצעי התחבורה, במאה ה-19. במחקרים שנערכו בעת האחרונה נמצא שלא תמיד הייתה הצדקה כלכלית להחלפת אמצעי התחבורה הישן – הסוס והעגלה – ברכבות, ובכל זאת בתוך שנים לא רבות הוקמו בצפון אמריקה ובמערב אירופה רשתות של מסילות ברזל. בעקבות זאת, נוצרו הזדמנויות כלכליות ומצבים חברתיים שלא חשבו עליהם מראש כשהחליטו להשקיע במסילות הברזל. לו היו נשמעים אז לאזהרות מפני הנזקים של הרכבת לבריאות הגופנית והנפשית של הנוסעים, יכול להיות שהרשת הזו של אמצעי תחבורה מתקדמים לעולם לא הייתה מוקמת. למזלם של התושבים בצפון אמריקה ובאירופה, לא כך קרה.

פסקה ד

מעובד על פי רותם, א' (2016). "בואו נלמד ממסילת הברזל במאה ה' 19 על שינוי הלמידה עם טאבלטים". **יומן הרשת של ד"ר אברום רותם**. אוחר מ' avrumrotem.blogspot.co.il ב' 28 בדצמבר 2016.

¹ הצדקה - סיבה נכונה, סיבה מוצדקת.

אם נחזור לנושא הטכנולוגיה בימינו, אין ספק שבבדיקה יסודית יתגלה כי לא כדאי להשקיע בטכנולוגיה חדשה ולשנות את דרכי הלמידה. אולי עדיף לשמור על הקיים במערכת החינוך ורק להכניס שינויים טכנולוגיים קלים. אולי עדיף להמשיך בהוראה המסורתית, מפני שאי אפשר לדעת בוודאות מה יהיו ההשפעות של החידושים בעתיד. אולם הצורך בשינוי אינו נובע ממחקרים, הוא מצוי ב"רוח הזמן" והיא מלאה חידושים כגון השימוש היום-יומי של כולנו בטלפונים חכמים ובטבלטים, חידושים כאלה יש לשלב בתהליכי ההוראה והלמידה במסגרות החינוך.

אמנם אין לנו אפשרות לדעת בוודאות איך תשתנה החברה בהשפעת הטכנולוגיות החדשות, אך ברור שהעולם הולך ונהיה דיגיטלי. מי שלא יכוון אל העתיד יישאר מאחור וייעשה לא רלוונטי, וְאפילו גרוע מכך – עלול לפגוע בדור הצעיר. הדור הצעיר זכאי שיכינו אותו לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום. כמו האנשים שבנו את רשת מסילות הברזל במאה ה-19, אנחנו חייבים לבנות רשת חדשה בחינוך. לכן יהיה טוב אם מערכת החינוך כולה תצטרף לשינוי זה ותיצור מציאות שבה תלמידים ילמדו באמצעות טבלטים, ומורים ילמדו באמצעות טכנולוגיה דיגיטלית. נכון, בצד ההצלחות יהיו גם כישלונות, קשיים ואי-ודאות רבה. אבל חובה לעשות שינוי זה, גם אם כיום אין מחקרים המצדיקים אותו, כי אנו חברה שרוצה עתיד טוב והולם, ואנו חברה שחייבת זאת לאזרחיה.

השאלות

ענה על השאלות 1-4 על פי טקסט א.

1. א. הכותב מסביר מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה במערכת החינוך.

ציין שתי סיבות שונות. (2 נקודות)

סיבה 1: שילוב טכנולוגיה במערכת החינוך יאפשר לתלמידים להשיג בקלות למקורות מידע לצורך מחקר ואימוץ.

סיבה 2: העולם נעשה דיגיטלי. צריך לכוון אל הצמיד ולהיות רלוונטי. מי שלא יכוון אל הצמיד יישאר מאחור ואף עלול לפגוע בדור הצעיר / צריך להכין את הדור הצעיר לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום. / "רוח הזמן" מלאה חידושים כמו השימוש היומיומי בטלפונים חכמים וטבלטים, ולכן יש לפתח את החידושים האלה במערכת החינוך.

ב. העתק מפסקה א מילה המביעה את דעתו של הכותב על מצב הטכנולוגיה במערכת החינוך

כיום. (נקודה אחת)

אפשרות 1 – "לצערנו"

התייחסות עם מדריכות ניתן לקבל אפשרות 2 – "מיושן" (לפי ההקשר במשפט "הדיון על "מהפכת המידע" או על "המהפכה הטכנולוגית" בחינוך הוא מיושן).

2. מה לדעתו של הכותב אפשר ללמוד מן הדוגמה של מסילות הברזל במאה ה-19 ?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (2 נקודות)

- טכנולוגיה וטלפונים חכמים נפוצים כיום ומשמשים כל אדם.
- בתוך שנים לא רבות הוקמו בצפון אמריקה ובאירופה רשתות של מסילות ברזל.
- לפעמים יש לערוך שינוי גם אם אין לו הצדקה ברורה.
- מי שלא יערוך שינויים יישאר מאחור וייעשה לא רלוונטי.

3. א. "למזלם של התושבים בצפון אמריקה ובאירופה, לא כך קרה". (פסקה ד)

למה מתייחסת המילה "כך"? (נקודה אחת)

אפשרות 1 – המילה "כך" מתייחסת שרשות של מסיבות ברזל לא היו מוקמות.

אי הקמה של רשת מסיבות ברזל

אפשרות 2 – המילה "כך" מתייחסת שהרשת הזו של אמצ'י תחבורה מתקדמים

יצולט לא הייתה מוקמת.

אי הקמה/חוסר התפתחות של אמצ'י תחבורה מתקדמים

אפשרות 3 – המילה "כך" מתייחסת לכך שהיו נשמעים אז לאזהרות מפני הנזקים

של הרכבת.

ב. "הדור הצעיר זכאי שיכינו אותו לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד

חשוב מאוד כבר היום". (פסקה ו)

(1) למי מתכוון הכותב בפועל "יכינו" - מי יכין? (נקודה אחת)

מצרכת החינוך/ המורים/ המוסדות/ ימוד/ המסכרות החינוך/בתי הספר

(2) העתק מן הטקסט דוגמה להכנה כזו. (נקודה אחת)

אפשרות 1 – מצבר ללא מידה ולא הוראה המבוססת על שימוש באמצעים דיגיטליים, כגון

טאבלטים ומכשירים אחרים.

אפשרות 2 – ללא חידושים כמו טלפונים חכמים וטבלטים התהליכי ההוראה והלמידה

במסכרות החינוך.

אפשרות 3 – ליצור מצבאות שבה תלמידים ילמדו באמצעות טבלטים, ומורים ילמדו

באמצעות טכנולוגיה דיגיטלית.

4. בכתיבת טיעון הכותב משתמש ברכיבי טיעון שונים: טענת הכותב, הנמקה, טענת נגד, הפרכה,

הסתייגות.

מבין הרכיבים האלה, בחר בשני רכיבים המצויים בפסקה ג. לכל רכיב העתק משפט אחד המבטא אותו. (4 נקודות)

רכיב של טענת נאד -

- "אלה שמנסים לצרור את השינוי משתמשים בנימוקים של מחיר לצומת תוצאת"

- "ואם מצליח חשבת כמו נזק לבריאות התלמידים."

- "טענתם הציקרית היא שלאמצעים הטכנולוגיים החדשים אין תרומה רבה לתלמידה ולהוראה."

רכיב של הפרכה: "לדעתי, אין להסכים עם טענה זו, משום שהיא מבוססת על

מחקרים מיושנים, ואילו הטכנולוגיה מתחדשת כל הזמן. אנחנו צריכים ללמוד מן

הנסיון ומן ההיסטוריה."

טכנולוגיה בחינוך - אמצעי או מטרה?מאת שי פירון¹

פסקה א

רבים רואים בטכנולוגיה בסיס להצלחה בחינוך. הם רודפים אחרי חידושים טכנולוגיים ומאמינים שחידושים אלה ישפרו את מערכת החינוך. אמנם הטכנולוגיה היא אמצעי בעל ערך רב וחשוב לשיפור החינוך, אבל היא אינה הפתרון לבעיות החינוך. לצערי, עד כה אין הוכחות מחקריות המצביעות על הצלחות יוצאות דופן בעקבות טכנולוגיה חדשה. אני פוגש מחנכים ומורים רבים אשר מרגישים חסרי ערך לעומת העוצמה² של העולם הטכנולוגי. אותם מורים ומחנכים שוכחים שהם המובילים, הם המנהיגים והם בעלי העוצמה.

פסקה ב

הכלים העיקריים להצלחת התלמיד אינם המערכות הטכנולוגיות אלא כלים אחרים. ראשית, החינוך צריך להתמקד במשמעות של הלמידה: מדוע חשוב ללמוד את החומר? איך הידע שאני רוכש ישנה את חיי? זו הסיבה שלמורה אסור להסתפק בהעברת ידע. לימודי ההיסטוריה, למשל, אינם חשובים בגלל מה שקרה בעבר אלא בגלל ההשפעה של ההיסטוריה על העתיד. כך גם במקצועות אחרים: מתמטיקה, ספרות, אזרחות, מדעים, לשון וכו' – הלימוד של כל אלה צריך להתמקד בהשפעה של החומר הנלמד על חיי התלמיד.

פסקה ג

שנית, למידה חייבת להיות פעילה. התפקיד שלה הוא לעורר שאלות אצל התלמיד ולא רק לתת לו תשובות.

פסקה ד

שלישית, תפקיד הלמידה הוא ליצור מפגש של התלמיד עם הסביבה ולחבר ביניהם. הלמידה צריכה לפתח אצל התלמיד רגשות של מחויבות כלפי האחר ואהבת האדם. היא צריכה לחנך לעשייה למען הקהילה. תלמידים רבים מרגישים שמחה כאשר הם תורמים לזולת, והרגשה זו מחזקת אותם. אין תועלת בלמידה שהמטרה שלה היא אך ורק הצלחה בבחינה.

* מעובד על פי פירון, ש" [חידושים טכנולוגיים בין סיכון לסיכוי]. "קשר עין – ירחון ארגון המורים. גיליון, 258 עמ' 14-16
1 הרב שי פירון היה שר החינוך בשנים. 2013-2014
2 עוצמה – כוח.

פסקה ה רביעית, הקשר בין המורה לתלמיד צריך להיות עמוק. תלמידים שמרגישים שמוריהם דואגים להם ומעריכים אותם ישתדלו להגיע להישגים. מערכת יחסים בין מורה לתלמיד הבנויה על אהבה, חיבה והקשבה היא הדרך הטובה ביותר לפיתוח מצוינות.

פסקה ו עקרונות אלה הם הבסיס למערכת חינוך מצליחה, ואילו תפקיד הטכנולוגיה הוא להיות כלי עזר בלמידה. הטכנולוגיה יכולה לעזור לנו לקרב את הלמידה לתלמידים. הטכנולוגיה עוזרת למורים להעביר ידע ומאפשרת להם להתמקד במשמעות האמתית של החומר הנלמד. הטכנולוגיה מאפשרת להעמיק את הלמידה באמצעות חשיפה לסרטים, למפות תלת־ממדיות ועוד. היא מאפשרת גם למידה שיתופית, וגם למידה עצמית. ובעיקר — הטכנולוגיה מאפשרת קשר מתמשך בין השותפים בחינוך.

פסקה ז אולם אסור לנו בשום אופן לאפשר לטכנולוגיה לכוון את הלמידה. אסור לאפשר לה לקבוע את מבנה השיעור ואת מטרותיו. אם נדע ליצור אידאולוגיה חינוכית, שתחזיר את העוצמה למורים גם בעידן הטכנולוגי, ואם נגדיר את מטרות הלמידה — הטכנולוגיה במערכת החינוך תהיה כלי שיעמיק את החקר ויתרום ללמידה משמעותית.

השאלות

ענה על השאלות 5-7 על פי טקסט ב.

5. א. בשנים האחרונות מתרחבת התופעה של שילוב טכנולוגיה בחינוך: לוחות חכמים ומחשבים בכיתות הלימוד, למידה בסביבה דיגיטלית ואפילו מחשב לכל תלמיד.

מה דעתו של שי פירון, כותב טקסט ב, על תופעה זו? כתוב שני נימוקים לדעתו. (3 נקודות)

- **שי פירון, כותב טקסט ב, חושב שהטכנולוגיה היא חסוּפה ובעצם ערק רה כדי לשפר את החינוך, אך הוא לא חושב שהטכנולוגיה היא הפתרון לבעיות החינוך.**
- **שי פירון, כותב טקסט ב, סבור כי לא הטכנולוגיה היא זו שערכה להוביל את הלמידה.**

הוא מנמק את דעתו בנימוקים הבאים:

- נימוק 1 – הכליים הדיגיטליים להצחת התלמיד אינם מאצרכות הטכנולוגיות אלא כליים אחרים כמו למידה משמעותית, למידה פועלת ושהמורה הוא שמוביא את הלמידה.**
- נימוק 2 – תפקיד הטכנולוגיה הוא להיות כלי עזר בלמידה. אסור שהטכנולוגיה תכוון את הלמידה או תקבע את מבנה השיעור ואת מטרותיו.**
- נימוק 3 – אין הוכחות מחקריות המצביעות על הצלחות יוצאות דופן בעקבות הטכנולוגיה החדשה.**
- נימוק 4 – מורים ומחנכים מרזישים חסרי ערך מול הטכנולוגיה החדשה.**
- נימוק 5 – הטכנולוגיה יכולה לעזור לנו לקרב את הלמידה אל התלמידים.**
- נימוק 6 – הטכנולוגיה עוזרת למורים להעביר ידע ומאפשרת להם להתמקד במשמעות האמיתית של החומר הנלמד.**
- נימוק 7 – הטכנולוגיה מאפשרת להצמיק את הלמידה באמצעות חשיפה לסרטים, למפות תלת מימדיות.**
- נימוק 8 – הטכנולוגיה מאפשרת קשר מתמשך בין השותפים בחינוך**

ב. במסגרת תכנית חדשה לשילוב טכנולוגיה בחינוך אתה יכול לבחור ללמוד בבית ספר וירטואלי, שבו לומדים את מקצועות הלימוד מן הבית באמצעות המחשב והאינטרנט. האם תבחר להמשיך ללמוד בבית הספר שבו אתה לומד היום בשיטת הלימוד המוכרת לך או בבית הספר הווירטואלי? נמק את בחירתך. (3 נקודות)

1 נק' – הבעת עמדה מפורשת (מיילת הבעת דעה + חזרה על הטיעון)

אני אבחר להמשיך ללמוד בבית הספר שבו אני לומד |

אני אבחר ללמוד בבית הספר הווירטואלי |

2 נק' – נימוק משני

6. כותב טקסט ב, שי פירון, מציין במאמרו עקרונות בסיסיים למערכת חינוך מצליחה. מבין המשפטים שלפניך, הקף את המשפטים הנכונים על פי העקרונות של פירון (3 נקודות)
- תפקיד המורה הוא להעביר ידע, ותפקיד התלמידים הוא להצליח בבחינה.
 - חשוב שהלמידה תשפיע על חיי התלמיד.
 - הקשר של התלמיד עם הקהילה הוא חלק חשוב מן הלמידה.
 - התלמידים צריכים ללמוד לבד את החומר באמצעים טכנולוגיים.
 - ידיעת העבר חשובה לא פחות מהכנת התלמידים לעתיד.
 - המורה צריך להעריך את תלמידיו ולהיות קשוב להם.

7. על פי כותב טקסט ב, באילו תנאים הטכנולוגיה תהיה כלי יעיל בלמידה? ציין שני תנאים. (2 נקודות)
- הטכנולוגיה תהיה כלי יעיל בלמידה אם יתקיימו שני מתוק התנאים הבאים:**
- תנאי 1 – אם נדע ליצור אידיאלוגיה חינוכית, שתחזיר את הצומחה לאורכים עם ביצור הטכנולוגיה.**
- תנאי 2 – אם אנחנו נאדיר את מטרות הלמידה ואת מנה השיצור/ אם הטכנולוגיה לא תקבע את מנה השיצור ואת מטרותיו.**
- תנאי 3 – אם הטכנולוגיה לא תוביל/ לא תכוון את הלמידה.**
- הצרה: אם התלמיד כתב יתרונות של הטכנולוגיה מפסקה ו במקום תנאים יקבל חצי מהנקודות.**

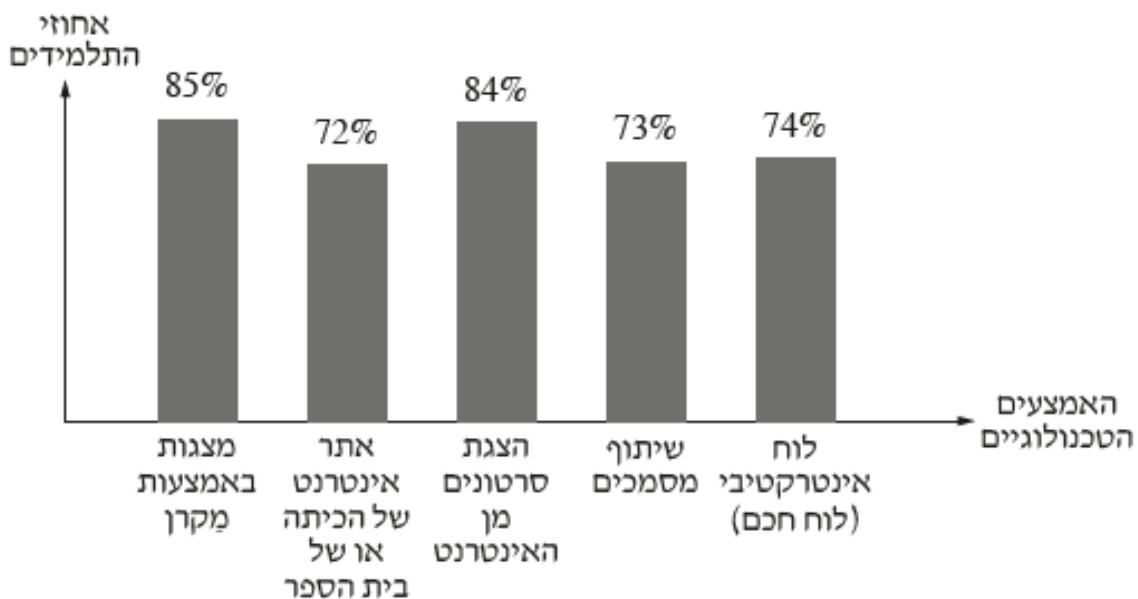
טקסט 3

ללמוד עם טכנולוגיה

מאת יובל דרור וסער גרשון

באמצעות טכנולוגיה בבתי הספר אפשר לשפר את ההוראה ואת תהליך הלמידה. אמצעים טכנולוגיים חדשים מאפשרים להציג את החומר הנלמד בדרכים חדשות, והתלמידים נהנים ללמוד באמצעותם. אלה הן כמה ממסקנות הסקר על למידה והוראה בשילוב טכנולוגיה שנערך בקרב בני נוער בישראל בשנת 2012. במסגרת הסקר נשאלו תלמידים עד כמה השימוש בחמש טכנולוגיות שונות עוזר להם בהבנת החומר הנלמד בכיתה.

לפניך תרשים ובו מוצגים כמה מממצאי הסקר שהוזכר בטקסט 3. לכל אחד מן האמצעים הטכנולוגיים מובאים אחוזי התלמידים שאמרו שאמצעי זה עוזר להם בלמידה.

מעובד על פי דרור, יי וגרשון, סי' (2012). ללמוד עם טכנולוגיה - סקר בקרב בני נוער בישראל על למידה והוראה בשילוב טכנולוגיה. המכללה למנהל, בית הספר לתקשורת, עמודים 1-7, 19.

ענה על שאלה 8.

8. א. כתוב מסקנה כללית מן התרשים – עד כמה השימוש בחמש הטכנולוגיות עוזר להבין את החומר הנלמד בכיתה? (2 נקודות)

אפשרות 1: ניתן להסיק מהתרשים שהאמצעים הטכנולוגיים מסויימים בהבנת החומר הנלמד בכיתה הם בעיקר האמצעים של הצגת מוצגות באמצעות מקרן והצגת סרטונים מהאינטרנט.

אפשרות 2: השימוש בחמש הטכנולוגיות עוזר לרוב התלמידים להבין את החומר הנלמד בכיתה. לדברי רוב התלמידים, השימוש בחמש הטכנולוגיות עוזר להבין את החומר הנלמד בכיתה.

ב. באיזו פסקה בטקסט ב אפשר לשבח את נתוני התרשים? נמק את קביעתך. (3 נקודות)

אפשר לשבח את נתוני התרשים בטקסט ב' בפסקה ו, כי:
אפשרות 1 לנימוק: פסקה ו עוסקת ביתרונות של הטכנולוגיה בלמידה ובתפקיד שלה ככלי עזר ללמידה.

אפשרות 2 לנימוק: בפסקה ו כתוב שהטכנולוגיה עוזרת להעביר ידע ומשמעות של החומר הנלמד. והתרשים מציג את תשובות התלמידים שהטכנולוגיה מסויימת להם.

אפשרות 3 לנימוק: בפסקה ו כתוב שהטכנולוגיה מאפשרת להצמיק את הלמידה באמצעות כמה כלי עזר טכנולוגיים כמו חשיפה לסרטים, למפות תלת-ממדיות, למידה שיתופית והתרשים מפרט ומדגים את האמצעים הטכנולוגיים ללמידה.

אפשרות 4 לנימוק: בפסקה ו מתוארת התרומה האפשרית של הטכנולוגיה

ג. העתק מטקסט א משפט שהתרשים שולל. (2 נקודות)

אפשרות 1 – משפט הלקוח מטקסט א פסקה א

”אלו הטכנולוגיה, המחשה והתקשורת היו רק תוספת לסביבת הלמידה בכיתה, הם היו רק קישוט וסמל לחידוש החינוך. לצערנו, במצרכות החינוך בארץ ובאולט צדיין יש תפיסה שהמחשוב הוא רק תוספת ללמידה המוכרת.”

אפשרות 2 – משפט הלקוח מטקסט א פסקה ב

”טענתם העיקרית היא שלאמצעים הטכנולוגיים החדשים אין תרומה רבה ללמידה ולהוראה.”

אפשרות 3 – משפט הלקוח מטקסט א פסקה ג

”אין ספק שבדיקה יסודית יתגלה כי לא כדאי להשקיע בטכנולוגיה חדשה ולשנות את דרכי הלמידה.”

אפשרות 4 – משפט הלקוח מטקסט א פסקה ד

”אולי צדיף לשמור על הקיים במצרכת החינוך ורק להכניס שינויים טכנולוגיים קלים.”

אפשרות 5 – משפט הלקוח מטקסט א פסקה ה

”אולי צדיף להמשיך בהוראה המסורתית, מפני שאי אפשר לדעת בוודאות מה יהיו ההשפעות של החידושים בעתיד.”

סיכום ממוזג (20 נקודות)

ענה על שאלה 9

9. על סמך טקסט 1 וטקסט 2 כתוב סיכום ממוזג בנושא **תרומת הטכנולוגיה לחינוך**. בסיכומך התייחס ל**נימוקים השונים של הכותבים** מדוע **חשוב לשלב** את הטכנולוגיה בחינוך. **הקפד** על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בתוך הסיכום ובסופו (ביבליוגרפיה). כתוב בהיקף של 150-200 מילים.

שם המאמר	טקסט 1	טקסט 2
שם הכותב	רותם, א' (2016)	פירון, ש' (2016)
תרומת הטכנולוגיה לחינוך	<p>חשוב מאוד לשלב טכנולוגיה במערכת החינוך.</p> <p>לאמצעים הטכנולוגיים החדשים יש תרומה רבה ללמידה ולהוראה.</p> <p>יש לשלב חידושים טכנולוגיים בתהליכי ההוראה והלמידה במסגרות החינוך.</p>	<p>הטכנולוגיה תורמת ככלי עזר ללמידה. אך היא לא צריכה להוביל את הלמידה וגם לא תקבע את מבנה השיעור ומטרותיו.</p> <p>הטכנולוגיה היא אמצעי בעל ערך רב והיא חשובה לשיפור החינוך, אבל היא אינה הפתרון לבעיות החינוך.</p>
נימוקים	<p>שילוב טכנולוגיה במערכת החינוך יאפשר לתלמידים להגיע בקלות למקורות מידע לצורך מחקר ולימוד.</p> <p>העולם נעשה דיגיטלי. צריך לכוון אל העתיד ולהיות רלוונטי.</p> <p>צריך להכין את הדור הצעיר לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום.</p> <p>ההתפתחות הטכנולוגית היא גורם מוצדק לשינוי בדרכי הלמידה.</p> <p>"רוח הזמן" מלאה חידושים כמו השימוש היומיומי בטלפונים חכמים ובטבלטים, ולכן יש לשלב את החידושים האלה במערכת החינוך.</p>	<p>תפקיד הטכנולוגיה הוא להיות כלי עזר בלמידה. אסור שהטכנולוגיה תכוון את הלמידה או תקבע את מבנה השיעור ואת מטרותיו.</p> <p>הטכנולוגיה יכולה לעזור לנו לקרב את הלמידה לתלמידים. הטכנולוגיה עוזרת למורים להעביר ידע ומאפשרת להם להתמקד במשמעות האמתית של החומר הנלמד.</p> <p>הטכנולוגיה מאפשרת להעמיק את הלמידה באמצעות חשיפה לסרטים, למפות תלת־ממדיות. היא מאפשרת גם למידה שיתופית, וגם למידה עצמית. ובעיקר — הטכנולוגיה מאפשרת קשר מתמשך בין השותפים בחינוך.</p> <p>הטכנולוגיה במערכת החינוך תהיה כלי שיעמיק את החקר ויתרום ללמידה משמעותית.</p>

	<p>התפיסה שהמחשוב הוא רק תוספת ללמידה המוכרת, אינה תואמת את המציאות היום. לא להתבסס על מחקרים ישנים ולהכיר בעובדה שהטכנולוגיה מתחדשת כל הזמן.</p> <p>הצורך בשינוי לא נובע ממחקרים, הוא מצוי ב"רוח הזמן" והיא מלאה חידושים כמו שימוש יומיומי בטלפונים חכמים ובטבלטים.</p> <p>העולם נעשה דיגיטלי. מי שלא יכוון אל העתיד יישאר מאחור וייעשה לא רלוונטי.</p> <p>הדור הצעיר עלול להיפגע. הדור הצעיר זכאי שיכינו אותו לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום.</p> <p>חייבים לבנות רשת חדשה בחינוך. לכן יהיה טוב אם מערכת החינוך כולה תצטרף לשינוי זה ותיצור מציאות שבה תלמידים ילמדו באמצעות טבלטים, ומורים ילמדו באמצעות טכנולוגיה דיגיטלית.</p> <p>חובה לעשות שינוי זה, גם אם כיום אין מחקרים המצדיקים אותו, כי אנו חברה שרוצה עתיד טוב והולם, ואנו חברה שחייבת זאת לאזרחיה.</p> <p>אין להסכים לטענות כמו שהטכנולוגיה מזיקה לבריאות או שאין לה תרומה רבה ללמידה או מחיר לעומת תועלת כי זה מבוסס על מחקרים מיושנים, ואילו הטכנולוגיה מתחדשת כל הזמן. אנחנו צריכים ללמוד מן הנסיון ומההיסטוריה.</p>	
--	--	--

פרק ב – תחביר (20 נקודות)

בפרק זה ענה על לפחות ארבע מן השאלות 10 – 14 (לכל שאלה – 5 נקודות)
תוכל גם לצבור נקודות, כלומר לענות על כל השאלות.

10. לפניך שלושה משפטים ובהם מילת הקישור "כיו".

I. רבים מסכימים כי התלמידים צריכים ללמוד כיום בסביבה דיגיטלית.

II. יש להבין כי הלימוד בסביבות דיגיטליות מקובל כיום במקומות רבים בעולם.

III. עדיף להמשיך בהוראה המסורתית כי החיים נוחים יותר בלי מהפכות ושינויים גדולים.

א. הקף את המשפט שבו המילה "כיו" מציינת קשר לוגי של סיבה ותוצאה.

ב. את המשפט שהקפת כתוב מחדש באמצעות מילת הקישור "לכן".

**החיים נוחים יותר בלי מהפכות ושינויים גדולים, לכן עדיף להמשיך בהוראה
המסורתית.**

ג. ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו.

כיום משיך הוראה מסורתית כי החיים נוחים יותר בלי מהפכות ושינויים גדולים.
מקובל היום

11. א. לפניך משפט.

הטכנולוגיה, המחשב והתקשורת שימשו כתוספת להוראה הפרונטלית.
במשפט זה יש חלק כולל. העתק אותו וציין את תפקידו התחבירי.

הטכנולוגיה, המחשב והתקשורת – תפקיד תחבירי: היום

ב. הפוך את המשפט שלפניך ללשון עבר.

יש צורך מיידי בהתאמת החינוך לדור הטכנולוגי של ימינו.

היה צורך מיידי בהתאמת החינוך לדור הטכנולוגי של ימינו.

ג. הפוך את המשפט שלפניך ללשון עתיד.

האם יש למורים יכולת לשלב כלים טכנולוגיים בהוראה?

האם תהיה למורים יכולת לשלב כלים טכנולוגיים בהוראה?

ד. לפניך משפט.

אם משלבים את הטכנולוגיה בכיתה במידה נכונה, מעמיקים את הלמידה.

כתוב את המשפט מחדש. התחל אותו בצירוף "מי ש-"

אפשרות 1 – מי שמשלב את הטכנולוגיה בכיתה במידה נכונה, מעמיק את הלמידה.

אפשרות 2 – מי שמשלב את הטכנולוגיה בכיתה במידה נכונה, מעמיק את הלמידה.

12. א. לפניך חמישה צירופים. הפוך את הצירופים הללו לרבים.

- שינוי הכרחי **שינויים הכרחיים**
- רוח הזמן **רוחות הזמן**
- מסך המחשב **מסכי המחשב**
- דרך טובה **דרכי טובה**
- מערכת יחסים **מערכות יחסים**
-

ב. כתוב את המשפט מחדש. פתח אותו במילה "אם"

מורים שרוצים להעלות מוטיבציה אצל התלמידים שלהם צריכים לשלב יותר טכנולוגיה בהוראה שלהם.

אם מורים רוצים להעלות מוטיבציה אצל התלמידים שלהם, הם צריכים להשתמש יותר בטכנולוגיה בהוראה שלהם.

13. א. לפניך פתיחה של משפט.

אף על פי שהטכנולוגיה משפרת את הלמידה...

הקף את ההשלמה המתאימה ביותר לפתיחה.

- היא בסיס חשוב להצלחה בלימודים.
- היא אינה מבטיחה הצלחה בלימודים.
- היא כלי עזר לחיזוק הקשר בין המורה לתלמיד.
- היא מאפשרת למידה שיתופית ומשמעותית.

ב. לפניך שלושה משפטים. חבר אותם לקטע לכיד. הקפד על סדר הגיוני ועל שימוש במילות קישור מתאימות.

עליך לכתוב **מחדש** את המשפטים שחיברת.

- בסופו של דבר, ההשקעה משתלמת.
- יש לערוך את השינוי המתבקש של שילוב טכנולוגיה בבתי הספר.
- שינויים דורשים כסף וארגון מחדש.

אפשרות 1: שינויים דורשים כסף וארגון מחדש, למרות זאת/אק/אבל יש לערוך את השינוי המתבקש של שילוב טכנולוגיה בבתי הספר, כי בסופו של דבר, ההשקעה משתלמת.

אפשרות 2: על אף e ואף על פי ששינויים דורשים כסף וארגון מחדש, יש לערוך את השינוי המתבקש של שילוב טכנולוגיה בבתי הספר, כי בסופו של דבר, ההשקעה משתלמת.

14. א. בכל אחד מן המשפטים שלפניך הקף את הצורה הנכונה.

- פירוש המושג "למידה מרחוק" היא / הוא למידה שאינה פנים אל פנים.
 - במאה ה-19 נבנו ערים גדולים / גדולות ליד מסילות ברזל.
 - למידה מקוונת אינה פותרת כל בעיות / את כל הבעיות של התלמידים.
- ב. הפוך את המשפט שלפניך לדיבור ישיר.

מורים רבים טוענים שהם מרגישים חסרי ערך לעומת העוצמה של העולם הטכנולוגי.

מורים רבים טוענים: "אנחנו מרגישים חסרי ערך לעומת העוצמה של העולם הטכנולוגי."

ג. לפניך משפט. השלם את מילת הקישור החסרה בו מן הרשימה הנתונה.

רשימת מילות הקישור: בעקבות, למען, כאשר, לפני, לכן, על אף ש...

תלמידים ישתדלו להגיע להישגים כאשר הם ירכישו שמירה דואלית להם ומעריכים אותם.

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (30 נקודות)

בפרק זה שני חלקים :

חלק I : שאלת חובה – שאלה 15 (6 נקודות)

חלק II : שאלות בחירה 16 – 20 (24 נקודות)

חלק I : שם המספר – שאלת חובה (6 נקודות)

ענה על שאלה 15.

15. לפניך חמישה משפטים ובהם מספרים מודגשים. כתוב את המספרים המודגשים **במילים**.

- בדצמבר 2012 **אלפיים ותיים עשרה** נערך סקר בנושא בני נוער המשתמשים במחשבים.
- הסקר נערך ב-7 **שערה** מקומות בארץ.
- השתתפו בו 606 **ע מאות וישה** תלמידים עד גיל 17 **שבע עשרה**.
- נמצא שהשימוש של בני הנוער במחשב לצורכי לימוד הוא 3 **עלף** שעות בשבוע בממוצע.
- מספר השעות של שימוש במחשב לצרכים אחרים גדול פי 6 **עשה** ממספר השעות לצורכי לימוד.

חלק II: פועל, שם ומילות יחס (24 נקודות)

בחלק זה חמש שאלות. ענה על ארבע מן השאלות 16 – 20 (לכל שאלה – 6 נקודות)

16. לפניך משפטים ובהם חסרים פעלים. בכל אחד מן המקומות הריקים, השלם את צורת הפועל המתאימה לפי השורש שבסוגריים.

- התלמידים של היום נואזו / נואזים (י-ל-ד) בעידן האינטרנט. הם מתנשים (ש-מ-ש) במחשב כבר מגיל צעיר וצורכים מידע באמצעותו.
- לא פעם מתצורכת / התצורכה (ע-ו-ר) השאלה – מה נדרש ממערכת החינוך במאה ה-21?
- אתרי האינטרנט מציעים (י-צ-ע) למורים ולתלמידים מגוון פעילויות לימודיות.
- אם מורים יראו (ר-א-ה) לתלמידים סרטונים בנושא השיעור, הם יעשו את השיעורים למעניינים יותר, והתלמידים ייהנו / ייהנו (ה-נ-ה) יותר ללמוד.

17. א. לפניך קטע, ובו חסרים שישה שמות. בכל אחד מן המקומות הריקים, כתוב את השם המתאים לפי השורש שבסוגריים. דוגמה: עניתי על השאלה (ש-א-ל) כנדרש.

כללי התנהגות בחדר המחשבים

- יש לשמור על ה ציוף (צ-י-ד) הטכנולוגי.
- יש להודיע למורה על כל תקלה / התקלות (ת-ק-ל) במחשב.
- חל איסור על אכילה ו שתיה (ש-ת-ה) בחדר המחשבים.
- יש להקפיד על כיווי (כ-ב-ה) המחשב בסוף היום.
- יש לשמור על ה מקום (ק-ו-מ) נקי ומסודר.
- לפני ה צ'אט (י-צ-א) מהכיתה, בדוק שלא השארת בה חפצים אישיים.

18. לפניך קטע, ובו חסרים פעלים ושמות פעולה. בכל מקום ריק כתוב פועל או שם פעולה המתאים למשפט, לפי שם הפועל שבסוגריים.

בילדותי נהגנו לשבת סביב הרדיו. "הרדיו הוא העתיד", אמרה המורה, "הוא יגרום ל **עִנְוִי** (לשנות) גדול בחינוך". אחר כך הופיעה הטלוויזיה, ואמרו שדווקא היא **תּוֹפִיף / הוֹפִיפָה / אֹפִיפָה** (להוביל) למהפכה בחינוך.

ואז **קָמָה / הוֹקָמָה** (לקום) רשת האינטרנט, בעיקבותיה **נִבְנֶה** (להיבנות) כיתות חכמות מצוידות בחידושים טכנולוגיים. רק בעתיד הרחוק **נִצָּע** (לדעת) אם המהפכה האמיתית עוד לפנינו. התאמת מערכת החינוך למאה ה-21 דורשת זמן **וְהִשְׁקָעָה** (להשקיע). אי אפשר לדעת מראש את תוצאותיה.

19. לפניך שישה משפטים. בכל משפט הקף את מילת היחס המתאימה.

(1) התלמיד אינו מכיר **על** / **את** / **עם** חבריו לסביבת הלימודים.

(2) התלמידים מתכתבים זה **ב** / **ל** / **עם** זה באינטרנט.

(3) לפעמים מתגלים קשיים **אצל** / **אל** / **מ** תלמידים מבוגרים בשל חוסר ידע טכנולוגי.

(4) התלמידים הצעירים מסתמכים **על** / **ב** / **את** הטכנולוגיה, ואינם מסתדרים בלעדיה.

(5) רבים בעולם עוקבים **על** / **אל** / **אחר** טכנולוגיות חדשות.

(6) יש להילחם **מ** / **ב** / **אל** תופעת השימוש בטלפון הנייד בנהיגה.

20. א. לפניך רשימה של ארבע מילים. איזו מילה יוצאת דופן מבחינת משמעות הצורך הסופי שלה?

שאלון, חידון, ירחון, מילון

(1) הקף את המילה שיוצאת דופן מבחינת משמעות הצורך הסופי שלה?

(2) משמעות הצורך הסופי במילה שהקפתי כתב-עת

ביתר המילים המשמעות היא **אוסף/קבוצה**

ב. לפניך רשימה של ארבע מילים.

ידית, פחית, צינורית, מפית

הקף את המילים שמשמעות הצורך הסופי שלהן הוא אותה המשמעות של הצורך הסופי במילה **שקית**.

תבחינים	פירוט	נק' באחוזים	עד 30 מילים- יקבל 0 30-90 מילים יופחתו לו 20%
א. תוכן המידע- תמציתיות, דיוק ועודפות – 7 נק'	1. באיזו מידה כל המידע הרלוונטי מופיע? נושא – תרומת הטכנולוגיה לחינוך. נימוקים מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה בחינוך.		
לציין את המאחד: דעה לגבי חשיבות השילוב של טכנולוגיה	מידע משותף לפי טקסט 1, 2: חשוב לשלב את הטכנולוגיה במערכת החינוך (1) לאמצעים הטכנולוגיים החדשים יש תרומה רבה ללמידה ולהוראה / יש לשלב חידושים טכנולוגיים בתהליכי ההוראה והלמידה במסגרות החינוך. או (2) הטכנולוגיה היא אמצעי בעל ערך רב והיא חשובה לשיפור החינוך	12%	
לציין את המאחד: נימוק מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה במערכת החינוך	מידע משותף לפי טקסט 1, 2: נימוקים מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה בחינוך הטכנולוגיה תורמת ככלי עזר ללמידה. שילוב שלה במערכת החינוך יאפשר לתלמידים להגיע בקלות למקורות מידע לצורך מחקר ולימוד. או הטכנולוגיה תעמיק את הלמידה הטכנולוגיה במערכת החינוך, כלי שיעמיק את החקר ויתרום ללמידה משמעותית.	10%	
לציין לפחות 3 מייחדים	מידע מיוחד רק לטקסט 1: נימוקים מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה בחינוך (1) העולם נעשה דיגיטלי. צריך לכוון אל העתיד ולהיות רלוונטי / מי שלא יכוון אל העתיד יישאר מאחור ויעשה לא רלוונטי. (2) צריך להכין את הדור הצעיר לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום. (3) ההתפתחות הטכנולוגית היא גורם מוצדק לשינוי בדרכי הלמידה. (4) "רוח הזמן" מלאה חידושים כמו השימוש היומיומי בטלפונים חכמים ובטבלטים, ולכן יש לשלב את החידושים האלה במערכת החינוך. (5) התפיסה שהמחשוב הוא רק תוספת ללמידה המוכרת, אינה תואמת את המציאות היום. (6) הדור הצעיר עלול להיפגע. הדור הצעיר זכאי שיכינו אותו לחיים בחברה שבה הסביבה הדיגיטלית ממלאת תפקיד חשוב מאוד כבר היום. (7) חייבים לבנות רשת חדשה בחינוך. לכן יהיה טוב אם מערכת החינוך כולה תצטרף לשינוי זה ותיצור מציאות שבה תלמידים ילמדו באמצעות טבלטים, ומורים ילמדו באמצעות טכנולוגיה דיגיטלית. (8) חובה לעשות שינוי זה, גם אם כיום אין מחקרים המצדיקים אותו, כי אנו חברה שרוצה עתיד טוב והולם, ואנו חברה שחייבת זאת לאזרחיה. (9) אסור לחשוב שהטכנולוגיה מוזיקה לבריאות או שאין לה תרומה רבה ללמידה או לחשוב במושגים של מחיר לעומת תועלת כי זה מתבסס על מחקרים ישנים וצריך להכיר בעובדה שהטכנולוגיה מתחדשת כל הזמן.	30% לכל רכיב – 6% X 5 30% =	
לציין לפחות 2 מייחדים	מידע מיוחד רק לטקסט 2: נימוקים מדוע חשוב לשלב טכנולוגיה בחינוך (1) הטכנולוגיה יכולה לעזור לנו לקרב את הלמידה לתלמידים. (2) הטכנולוגיה עוזרת למורים להעביר ידע ומאפשרת להם להתמקד במשמעות האמתית של החומר הנלמד. (3) הטכנולוגיה מאפשרת למידה שיתופית, וגם למידה עצמית. (4) הטכנולוגיה מאפשרת קשר מתמשך בין השותפים בחינוך.	8% לכל רכיב – 8% = 2% X 4	
	סה"כ 7 פריטים בתוכן	60%	
	2. כל המידע הכתוב רלוונטי לדרישות המטלה (מידע מהימן ומדויק).	15%	
	3. הושמט מידע בלתי רלוונטי	15%	
	4. הכותב נמנע מחזרות מיותרות	10%	
	סה"כ	40%	
	סה"כ	100%	
ב. ארגון המידע – 7 נק'	5. טקסט עצמאי (לא מהוקשר) * כתיבה של פתיח מכליל הציג את הנושא - 15% * התמקדות בנושא ולא במאמרים או בכותבים - 10%	25%	
	6. עיבוד המידע: העתקה מושכלת (לא ה"העתק הדבקי"), שימוש בהכללות	25%	
	7. לכיזות ובהירות: "זרימה" טובה בטקסט מנושא אחד לאחר.	35%	
	8. שימוש בקשרים לוגיים המתאימים למבנה הלוגי של הטקסט, לתוכן	15%	
	סה"כ	100%	
ג. איזכור המקורות ודרכי המסירה 3 נקודות	9. המידע המופיע בטקסט מיוחס לכותבים המתאימים בגוף הסיכום. 10. אזכור מקורות המידע בגוף הסיכום הוא על פי נורמות כתיבה אקדמיות. 11. אזכור מקורות המידע בסוף הסיכום הוא על פי נורמות כתיבה אקדמיות. (יש לשים לב גם לסדר א"ב ולאחידות ברישום פרטי הביבליוגרפיה) 12. שימוש בדרכי מסירה שונות (לפחות שתיים) דיבור ישיר/עקיף, לפי X שימוש בפועלי הבעה/אמירה מגוונים, לשים לב לדיוק מבחינת המשמעות	25% 25% 25%	
	סה"כ	100%	
ד. לשון, מבע ותקינות	13. ניסוח: ניסוח בהיר, ענייני והולם את אופי הכתיבה. ללא חזרות מיותרות. ללא סלנג 14. תקינות תחבירית: מבנה משפט תקין. משפטים שלמים ובנויים כהלכה ואינם ארוכים מדי. שימוש תקין במילות יחס, התאם תחבירי במין דקדוקי ובמספר, תקינות של ה"א הדיעה, שם המספר, סמיכות, התאם תחבירי בין נושא ונשוא. בין שם עצם ושם תואר. 16. פיסוק: שימוש נכון והולם בסימני פיסוק. 18. מורפולוגיה וכתב: שימוש תקין בנטיית הפועל, בנטיית שם העצם, אותיות אית"ן, כתיב של נטיית יחיד /רבים	25% 25% 25%	
3 נקודות		25%	
	סה"כ	100%	

בהצלחה!